

Miljøtilladelse til kvægproduktionen på Nørballe 8, 6400 Sønderborg

Meddelt d. [Klik eller tryk for at angive en dato.](#)

§ 16 b med BAT

Lovbekendtgørelse nr.
520 af 1. maj 2019 om
husdyrbrug og
anvendelse af gødning
m.v. med senere
ændringer

Meddelt af Erhverv & Affald
Sønderborg Kommune

Indhold

Datablad.....	1
Baggrund og læsevejledning	2
DEL 1- AFGØRELSE	3
1) Kommunens afgørelse.....	3
2) Baggrund for afgørelse	4
3) Lovgrundlag	5
4) Udnyttelsesfrist	5
5) Retsbeskyttelse	6
6) Vilkår for husdyrbruget jf. § 36.....	7
DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BAGGRUND FOR AFGØRELSE	13
7) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT), § 25 13	
8) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, § 26 og § 27 samt påvirkning af bilag IV- arter	13
9) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse, § 34 stk. 1 (pkt. 1-4), stk. 2 og stk. 3 ...	13
10) Vurdering af Erhvervsmæssig nødvendighed.....	16
11) Indretning og drift.....	16
12) Fastsættelse af vilkår jf. § 36 (pkt 1-6).....	19
13) Samlet vurdering.....	20
14) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	20
15) Kommunens bilag	22
DEL 3 - MILJØANSØGNING	24

Datablad

Husdyrbruget		Konsulent	
Bedrift Cvr	18848333	Konsulent Cvr	25914562
Husdyrbrugets navn	Lars Peter Hansen	Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Beliggenhedsadresse	Nørballe 8	Konsulentnavn	Jakob Altenborg
Postnummer	6400	Konsulentadresse	Kirkevej 26
By	Sønderborg	Konsulentpostnummer	9330
Ansøger		Konsulentby	Dronninglund
Ansøgers navn	Lars Peter Hansen	Konsulenttelefon	26259791
Ansøgeradresse	Nørballe 8	Konsulent-email	jakob@miljoeognatur.dk
Ansøgerpostnummer	6400	Ejendom	
Ansøgerby	Sønderborg	Ejendomsnummer	9022097
Ansøgertelefon	40285663	CHR numre	48807
Ansøger-email	jersey@stofanet.dk	Matrikler på ejendomsnummer	
		Matrikel: 1841 - Dybbøl Ejerlav, Dybbøl	
		Matrikel: 14 - Dybbøl Ejerlav, Dybbøl	
Biaktivitet		Ingen	
Tilladelsen er udarbejdet af: Sønderborg Kommune Erhverv & Affald Teknik, Miljø & Bæredygtighed Rådhusvej 10 6400 Sønderborg		Sagsbehandler: Torben Kobberø Sag nr.: 24/9159 KS: ANTN	

Baggrund og læsevejledning

Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøansøgningen. Vurderingerne af miljøansøgningen er et resultat af en stjernehøring af kommunens relevante afdelinger samt dialog med ansøger i forbindelse med sagsbehandlingen. Materialet danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen er opdelt i del 1, del 2 og del 3.

Del 1 - Kommunens afgørelse er rammerne for den godkendte produktion beskrevet, baggrund for afgørelsen, og vilkår der er stillet for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt.

Del 2 er Kommunens vurdering af det ansøgte og begrundelse for afgørelse og de stillede vilkår, samt en samlet vurdering. Del 2 indeholder også oplysninger om offentlighed, høringer og klagemulighed.

Kommunens vurderinger tager afsæt i den indsendte miljøansøgning og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk

Del 3 er en miljøansøgning, som er indsendt af ansøgers konsulent.

DEL 1- AFGØRELSE

1) Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b på Nørballe 8, matrikel 14, Dybbøl ejerlav, Dybbøl til godkendelse af eksisterende kvægproduktion og lovliggørelse af udvidet dybstrøelsesarealer med de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget.

Der godkendes følgende produktionsarealer:

Staldstørrelse		Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m²)
Staldnavn	(m²)					
Ansøgt drift						
Stald 1	2031	Naturlig ventilation	3 m	(#698612) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	5	192
				(#698610) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	5	371
				(#698609) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	5	127
				(#698606) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	475
Stald 2	1428	Blandet ventilation	3 m	(#698618) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0	72
				(#698615) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	5	413
Heste	96	Naturlig ventilation	3 m	(#714471) Heste. Dybstrøelse	5	64
Sum						1714

I alt 1714 m²

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Der godkendes følgende flexgrupper:

Alle kvæg; sengestald med spalter (kanal, bagskyld eller ringkanal)

- Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyld eller ringkanal)
- Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Alle kvæg; Dybstrøelse:

- Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
- Ammekøer. Slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse

- Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Der godkendes følgende eksisterende gødningsopbevaringsareal:

Gyllebeholder 1: 2.430 m³ gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.

Der godkendes følgende projekterede anlæg:

Udvidelse af produktionsareal fra 1.271 til 1714 m² indenfor eksisterende bygninger.

Andre godkendelsespligtige driftsbygninger, anlæg, m.v.

- Der godkendes 1050 m² eksisterende ensilageplads se figur 1.

Figur 1: 1050 m² Eksisterende tidligere godkendt plansiloanlæg

- Der lovliggøres en 360 m² fast plads til opbevaring af wrapballer og halm. Pladsen er etableret i 2010 uden tilladelse – se figur 2

Figur 2: 360 m² støbt plads til opbevaring af wrappballer og halm

- 194 m² møddingsplads

Figur 3. Oversigtskort over produktionsarealer (rød) og gødningsopbevaringsanlæg (blå)

1.1. Dispensation

Dispensation for lugtgeneafstand

I forbindelse med denne ansøgning søges der om dispensation i forhold til 50 % reglen for lugtgeneafstanden til byzonen. Lugtgeneafstanden til nærmeste enkeltbolig og samlet bebyggelse er begge overholdt. I Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet en lugtgeneafstand på 130,2 meter, den vægtede gennemsnitsafstand er beregnet til 68,1 meter, hvilket er 3 meter mere en 50 % af geneafstanden. Beregningerne i Husdyrgodkendelse viser også, at den samlede lugt fra ejendommen reduceres fra 16614 OU/s til 7111 OU/s, hvilket svarer til en reduktion på 57 %. Reduktionen opnås ved, at der i ansøgt drift er regnet med 5 måneder sommerafgræsning i alle staldafsnit med dybstrøelse, undtagen dybstrøelsesboksen på 72 m² i laden som hænger sammen med stald 2.

Sønderborg Kommune lægger i sin afgørelse om dispensation efter 50 % reglen særligt vægt på, at der er tale om et eksisterende produktionsanlæg, og at den beregnede lugtudledning reduceres med 57 % i forbindelse med den nye miljøtilladelse. På den

baggrund vurderer Sønderborg Kommune, at § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er opfyldt, og der meddeles derfor dispensation for lugtgene afstanden til byzonen.

Dispensation for afstandskrav til vej og skel

Lovliggørelsen af den befæstede plads til wrapballer og halm kræver dispensation for afstandskrav til skel og vej. Pladsen er opført i forlængelse af de eksisterende plansiloer parallelt med Femvej. Den valgte placering vil ikke påvirke oversigtsforholdene på vejen, og der sker ingen ændring af udkørselsforholdene fra ejendommen. Pladsen er placeret i samme afstand til skel mod syd som de øvrige lovligt etablerede plansiloer. Sønderborg kommune vurderer på den baggrund, at der kan meddeles dispensation for afstandskravene.

2) Baggrund for afgørelse

Sønderborg Kommune har den 01-05-2024 modtaget en ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Nørballe 8, 6400 Sønderborg. Ansøgningen er indsendt for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion efter de gældende regler, derudover søges om lovliggørelse af 443 m² dybstrøelsesarealer som er etableret med hhv. 72 m² dybstrøelsesboks i stald 2 og 371 m² dybstrøelsesareal i stald 1. Samtidig lovliggøres en 360 m² befæstet plads til opbevaring af wrapballer og halm, umiddelbart øst for de eksisterende plansiloer – se figur 2.

Sønderborg Kommune meddeler tilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at miljøtilladelsen - med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget - sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 245311 version 2 og miljøansøgningen i del 3. I bilag 1 og del 2 ses en oversigt over versionshistorikken og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af Kommunens sagsbehandling.

Sønderborg Kommune og konsulenten på ansøgningen har haft en dialog omkring ansøgningen, hvilket har resulteret i ændringer i det ansøgte. Dialogen har primært været tilretning af de ansøgte dybstrøelsesarealer i stald 1 og 2*. Sønderborg kommune har i forbindelse med ansøgningen haft en dialog med ansøger, om lovliggørelse af afløbsforholdene fra møddingspladsen og plansiloanlægget. Sønderborg Kommune har ikke haft yderligere bemærkninger til ansøgningen.

3) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i *bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.* (husdyrbrugloven) med tilhørende *bekendtgørelse om*

godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøtilladelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Husdyrbruget har en ammoniakimmission på mere end 750 kg NH₃/år og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 b med BAT. Husdyrbruget er ikke godkendelsespligtigt og Sønderborg Kommune er tilsynsmyndighed.

4) Udnyttelsesfrist

Miljøtilladelsen anses for værende udnyttet, idet der er tale om en eksisterende produktion som søges lovliggjort.

5) Andre tilladelser og dispensationer

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor søges om lovliggørende byggetilladelse hos Sønderborg Kommune, til ændret anvendelse af de nyetablerede 443 m² dybstrøelsesarealer i stald 1 og 2.

Den tilladte befæstede plads til wrapballer og halm kræver ikke byggetilladelse.

6) Retsbeskyttelse

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning.

Torben Kobberø
Erhverv og Affald

Sønderborg Kommune

7) Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøtilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

Generelle vilkår

- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 245311 vers. 2.
- 2) Miljøtilladelsen skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøtilladelsen skal være medarbejderne bekendt

Produktionsareal

- 3) Stalde, produktionsarealer og produktionstype skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel A, dyrene skal være placeret i de med rødt markerede stalde, se figur A.

Tabel A. Stalde, produktionsareal og produktionstype

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	2031	Naturlig ventilation	3 m	(#698612) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	5	192
				(#698610) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	5	371
				(#698609) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	5	127
				(#698606) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	475
Stald 2	1428	Blandet ventilation	3 m	(#698618) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0	72
				(#698615) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	5	413
Heste	96	Naturlig ventilation	3 m	(#714471) Heste. Dybstrøelse	5	64
Sum						1714

Figur A. Oversigt over ejendommens produktionsanlæg

Egenkontrol

Ressourceforbrug

- 4) Vand- og elforbrug, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.

Håndtering af husdyrgødning

- 5) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle
- 6) Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Hvis påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

Ressourceforbrug

- 7) Hvis husdyrbrugets vandforbrug har væsentlige udsving, skal ejer sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvad der ligger til grund for udsvinget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.

- 8) Senest hvert 6. år efter tilladelsen er taget i brug skal ejer kunne redegøre for hvilke energibesparende tiltag der er mulige, og hvilke han agter at gennemføre, med henblik på at optimere energiforbruget.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)

Lugt

- 9) Ejendommen og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.

Støj

- 10) Bidraget fra landbruget med adressen Nørballe 8, 6400 Sønderborg til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel B. Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkåret

fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

- 11) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

- 12) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

- 13) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre levemuligheder for rotter.
- 14) Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

- 15) Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Olie og diesel

- 16) Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles i samletank, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankningen skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

- 17) Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis de sker udslip.

DEL 2 – KOMMUNENS VURDERING OG BAGGRUND FOR AFGØRELSE

8) Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT)

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget. I det digitale ansøgningsskema (nr. 245311) fra husdyrgodkendelse.dk ses at det samlede BAT krav er på 1502 kg N pr. år, og den faktiske ammoniakemission fra husdyrbruget er på 1502 kg N pr. år. Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøansøgningen afsnit B.9 og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at der anvendes BAT i forhold til ammoniakemission.

9) Maksimal deposition af ammoniak til kategori 1- og 2-natur, samt påvirkning af bilag IV-arter

Kommunalbestyrelsen skal ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug sikre, at kravene om totaldeposition for ammoniak efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøansøgningens afsnit B.5, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

10) Kommunens vurdering og begrundelse for afgørelse

10.1. Landskabelige værdier

Staldanlægget og gyllebeholderen ligger i Sønderborg Kommune lige øst for Dybbøl by. Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Det nærmeste lokalplanområde er beliggende ca. 26 m mod syd: Lokalplan 11-9602, Boligområde ved Nørballer/Dybbøl. Nærmeste byzone er ovennævnte lokalplan område, som er beliggende mod syd. Den nærmeste afgrænsede landsby er Smøl, som er beliggende ca. 3,7 km mod sydvest. Nærmeste beboelse, som ikke ligger i byzone eller samlet bebyggelse er Palmose 7, 6400 Sønderborg, er beliggende ca. 515 m mod syd. Der er ca. 5,5 km til

nærmeste sommerhuszone, som er Købingsmark Strand beliggende mod nord. Husdyrbruget er beliggende inden for kystnærhedszonen.

Ejendommens landskabelige forhold samt en vurdering heraf, fremgår af Miljøansøgningens afsnit B.4.

Sønderborg Kommune vurderer, at idet der kun sker ændringer i form af ændret indretning af de eksisterende bygninger, vil projektet ikke påvirke kulturarv eller landskabet negativt.

10.2. Natur og bilag IV –arter

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøansøgningens afsnit B.5, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt. At husdyrgodkendelse.dk fremgår det at ammoniakemissionen reduceres med 90 kg N/år i forhold til den tilladte nudrift, og stiger med 17 kg N/år i forhold til 8-års driften.

10.3. Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøansøgningen afsnit B.1, at den ansøgte ændring i eksisterende stalde ikke indebærer væsentlig virkning på jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

10.4. Øvrige emissioner og gener

Lugt for omboende

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, miljøansøgningens afsnit B.6, viser at alle geneafstande er overholdt, undtagen geneafstanden til byzone, som er overholdt med 52 % af den beregnede geneafstand. Sønderborg kommune meddeler derfor dispensation med hjemmel i § 34 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen se afsnit 1.1.

Lys

Det vurderes ud fra miljøansøgningens afsnit B.7, at belysning ikke kan påvirke nærmeste naboer væsentligt, pga. placering, udformning og afstanden til naboerne.

Støv

Sønderborg Kommune vurderer ud fra miljøansøgningens afsnit B.7, at der praktiseres BAT på støvemissioner idet der i den daglige drift er fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget. Der er ingen naboer der grænser op til ejendommens arbejdsarealer.

Støj

Sønderborg Kommune vurderer ud fra miljøansøgningens afsnit B.7, at der praktiseres BAT på støvgener ved at lade de mest støjende aktiviteter begrænses i tidsrummet 7-18. samt støjende aktiviteter planlægges i forhold til omgivelserne.

Døde dyr

Sønderborg Kommune vurderer ud fra afsnit B.8 i miljøansøgningen, at opbevaring af døde dyr opfylder BAT ved at pladsen er etableret med fast bund og afskærmning i form af beplantning og bygninger for at skærme mod solen.

Skadedyr

Bekæmpelse af rotter foretages af den kommunale skadedyrsbekæmper, hvilket vurderes at være tilstrækkelig til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr eller menneskers sundhed.

Transporter

Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 07.00-18.00 på hverdage. Herudover er der kørsel med personbiler. Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være uændret. Markdrift og gyllekørsel foretages af maskinstation.

Antallet af transporter er en smule stigende fra 371 til 466 pr. år. Stigningen skyldes øget transport af halm og dybstrøelse. Sønderborg Kommune vurderer ud fra miljøansøgningens afsnit B.7, at ændringen i transporter ikke vil have negativ indflydelse på omgivelserne.

Samlet vurdering

Sønderborg Kommune vurderer at placeringen af nabobeboelser i forhold til ejendommens arbejdsarealer, og de beskrevne tiltag for begrænsningen af gener og emissioner, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omgivelserne.

10.5. Etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget inden for de seneste 8 år

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre driftssituationer. Tabel 1 viser den samlede ammoniakemission fra det ansøgte projekt, og meremissionen der kommer fra husdyrbruget i forhold til 8 års driften og nudriften.

Samlet emission: 1501,8 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (8 års-drift): 16,6 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (nudrift): -90,1 (kg NH ₃ -N/år)
---	---	--

Tabel 1. Ammoniakemission i de 3 drifter (udklip fra husdyrgodkendelse.dk)

8 års drift

For 8 år siden var den gældende produktionstilladelse på 159 jersey årskøer, 14 årsopdræt 0-6 mdr., 15 Jersey årsopdræt 6-25 mdr. og 2 heste.

Nudrift

Er den samme som 8 års drift, her er bare udvidet med et dybstrøelsesareal til goldkøer i stald 1.

Ansøgt drift

Produktionsarealerne er opgjort ud fra staldtegningen se appendix 1 i ansøgningen, og opgørelse af produktionsarealet fremgår af tabel A. I ansøgt drift ønskes der tilladelse til de

eksisterende stalde, samt lovliggørelse af 443 m² dybstrøelsesareal, som er taget i brug uden miljøtilladelse.

11) Vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed

Sønderborg Kommune vurderer, at miljøtilladelse til at udnytte eksisterende stalde produktionsarealer samt lovliggørelse af 443 m² dybstrøelsesareal i eksisterende bygninger, anses at være erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommen.

12) Indretning og drift

12.1. Anvendelse af BAT

BAT er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. Teknik, der har opnået betegnelsen BAT, er også vurderet med hensyn til miljø, økonomi (hvis nybyggeri) og dyrevelfærd.

Ejendommens BAT-redegørelse kan ses i miljøansøgningens afsnit B.9.

Kommunens vurdering

Det samlede BAT-krav for stalde og lagre er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 1502 kg NH₃-N/år og ammoniakemissionen er på 1502 kg NH₃-N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt.

12.2. Udnyttelse af energi- og råvareforbruget

Af miljøansøgningens afsnit B.8 fremgår ejendommens forbrug af råvarer.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at det angivne forbrug af råvarer svarer til en ejendom med den angivne produktion og driftsform.

12.3. Håndtering af affald

Typer af affald er beskrevet i miljøansøgningens afsnit B.8

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Sønderborg Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Sønderborg Kommune har indført en obligatorisk henteordning for virksomheders farlige affald (Sonfor-Kemi). Det er muligt at benytte en privat indsamlingsordning for farligt affald, men virksomheder der vælger en privat løsning, skal søge om fritagelse fra den kommunale

ordning på kommunens hjemmeside. Tilmelding til Sonfor-kemis ordning for husdyrbrug skal ske på www.sonfor.dk/serviceordning/

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metallaaffald
- Plastaaffald
- Papiraaffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Ovenstående findes i affaldsbekendtgørelsen.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter affaldsaktørbekendtgørelsen.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. affaldsbekendtgørelsen.

Du kan læse mere i affaldsaktørbekendtgørelsen.

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrbrug kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Pesticider
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Kommunens vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16b og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Sønderborg Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Der stilles ikke yderligere vilkår.

13) Fastsættelse af vilkår

Kommunen skal på grundlag af vurderingen af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet fastsætte vilkår for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden, at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt. Godkendelser og tilladelser skal i alle tilfælde indeholde de vilkår, som er nævnt i nr. 1-6.

13.1. Produktionsarealets størrelse i m² med angivelse af dyrearter og dyretyper, staldsystemer og teknologi

Der stilles vilkår til produktionsarealerne for at sikre, at produktionen foretages som beskrevet – vilkår nr. 3.

13.2. Anvendelse af ammoniakreducerende virkemidler

Anvendes ikke.

13.3. Anvendelse af ammoniakreducerende virkemidler der ikke findes på teknologilisten

Anvendes ikke.

13.4. Anvendelse af lugtreducerende virkemidler der ikke findes på teknologilisten

Ikke beskrevet i ansøgning og derfor ikke vurderet.

13.5. Placering og udformning af ny bebyggelse (pkt. 5)

Der etableres ikke ny bebyggelse.

13.6. Beplantning om ny bebyggelse (pkt. 6)

Der opføres ikke nye bygninger derfor er der ikke vurderet på etablering af beplantning.

13.7. Ressourceforbrug

Der stilles vilkår til energi- og vandforbruget – vilkår nr. 4.

14) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget, er det Sønderborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, Ammoniak-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

15) Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

15.1. Partshøring

Et resume og et link til udkast til miljøtilladelse blev den [Klik eller tryk for at angive en dato.](#) udsendt til høring hos naboer (ejere og beboer) inden for konsekvensområdet for lugt (139 meter) og skønnede parter i sagen, ansøger selv og ansøgers konsulent.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 14 dage frem til og med den **2. marts 2026**. Partshøringen gav ingen tilbagemeldinger.

15.2. Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på Sønderborg Kommunes hjemmeside www.sonderborgkommune.dk den **16. februar 2026**.

15.3. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbrugloven.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen, som du finder et link til på forsiden af <https://naevneneshus.dk/>.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID eller Mit-ID.

Klagen sendes gennem klageportalen til Sønderborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden **klagefristens udløb den** [Klik eller tryk for at angive en dato..](#)

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune i klageportalen.

Sønderborg Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøtilladelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Sønderborg Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

15.4. Civilt søgsmål

Du kan indbringe denne afgørelse for domstolene, jævnfør husdyrbrugloven. Ønsker du at prøve afgørelsens gyldighed ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

16) Kommunens bilag

Bilag 1

Versionshistorik

Ansøgning (245311) | Sagsbehandling

Sagsbehandling

Versionshistorik

Version

2 (Ansøger)

Staldbygninger

Tilføjede

+ Heste - drifter (ansøgt drift, nudrift, 8 års drift), 95,9 kvm

Produktionsarealer

Tilføjede

+ Id: 714471 (stald: Heste) - ansøgt drift, "Heste. Dybstrøelse", 64,0 kvm

Afstandsmarkører

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Skel - X	547136,228049200	547136,319185480
Skel - Y	6085418,261405000	6085417,801952500

Situationsplan

UDKAST

DEL 3 - MILJØANSØGNING

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøtilladelse med tilhørende bilag. Ansøgning er udarbejdet af miljørådgiver Jakob Altenborg.

UDKAST

Ansøgning om miljøtilladelse for

kvægholdet

Nørballe 8

6400 Sønderborg

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Husdyrbrugets adresse	Nørballe 8, 6400 Sønderborg
CVR-nummer	18848333
CHR-nummer	48807
Kommune	Sønderborg Kommune
Ejendomsnummer	9022097
Matrikel-nr.	14, Dybbøl Ejerlav, Dybbøl
Ansøger og ejer	Lars Peter Hansen Nørballe 8 6400 Sønderborg Mobil: 40285663 Mail: jersey@stofanet.dk
Kontaktperson på miljør sagen:	Jakob Altenborg Mobil: 26259791 Mail: jakob@miljoeognatur.dk
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	245311
Repræsentant	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning Kirkevej 26, 9330 Dronninglund CVR 25914562 Jakob Altenborg jakob@miljoeognatur.dk, mobil 26259791

Forord

Denne ansøgning beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Nørballe 8. Det ansøgte omfatter dyrehold i eksisterende stalde samt inddragelse af ledig staldkapacitet til vinteropstaldning af ammekvæg.

Ansøgningen behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Ansøgningen indeholder en beskrivelse af de sandsynlige væsentlige indvirkninger på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens vurderinger og afgørelse om miljøtilladelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger søger om den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen på Nørballe 8, 6400 Sønderborg. Der er ingen byggeri i forbindelse med godkendelsen, men der søges om at udnytte eksisterende bygninger til vinteropstaldning af ammekøer og afkom af ammekøer. Alle ammekøer og opdræt er på græs minimum 5 mdr. om sommeren, i hvilket tidsrum staldene tømmes og rengøres.

Fleksibiliteten ved den nye godkendelsesordning består i at det er valgfrit hvor mange dyr der produceres og til hvilken vægt de produceres, så længe at produktionen overholder dyrevelfærdsreglerne.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 30 m nord for Dybbøl som er de nærmeste byzone i området. Der er ca. 3,7 km til nærmeste samlede bebyggelse – Smøl. Nærmeste enkelt nabo ligger i en afstand af ca. 500 m.

Lugtemissionerne i forhold til samlet bebyggelse og enkelt nabo er overholdt. I forhold til byzone gælder at 50 % reglen overholdes. Lugtemissionerne fra staldene ændres ikke, derfor gælder det at der kan dispenseres i henhold til den såkaldte 50 % regel, som betyder at hvis den vægtede gennemsnitsafstand udgør minimum 50 % af geneafstanden, så kan kommunen give dispensation. Det er en forudsætning at der i den forbindelse ikke sker en ændring af lugt fra ejendommen, hvilket er gældende for denne ansøgning.

Der er i ansøgningen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er tale om udvidelse af produktionen i forhold til den nuværende produktion, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Fleksibiliteten giver mulighed for at kunne udnytte staldanlægget optimalt, og have de kreaturer som passer bedst ind i produktionen.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer i staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold	2
Forord	3
Ikke teknisk resumé	4
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	6
Tidligere godkendelser	6
Biaktiviteter	6
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.	6
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	6
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	7
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	7
B.4 Beliggenhed og omgivelser	7
Landskabs og planmæssige forhold	9
B.5 Ammoniakemission	10
Natur	10
B.6 Lugtemission	12
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	13
Støj	13
Rystelser	14
Lys	15
Fluer og skadedyr	15
Støv	15
Transport	16
Egenkontrol	17
Risici og håndtering	17
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	18
Fast affald	19
Døde dyr	20
Spildevandsmængde	20
Energiforbrug	20
Vandforbrug	21
Reststoffer	21
Foder	21
B.9 Valg af BAT	21
B.10 Grænseoverskridende virkninger	22
Appendix 1	23

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Tidligere godkendelser

- 18. maj 2005 – lokaliseringsgodkendelse
- 24. maj 2019 – velfærdsudvidelse § 19c

Biaktiviteter

Ingen

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der er tale om en ejendom med kreaturer. Det er valgt at søge fuld fleksibilitet således der frit kan vælges med alle typer af kreaturer i den pågældende staldtype. Staldene er indtegnet således at de omfatter det areal som er sammenhængende uden adskillelse af vægge og loft. Staldene fungerer dels som kviehotel og dels som vinteropstaldning af ammekvæg. Kvierne i kviehotellet går i en sengestald med spalter. Øvrige dyr er opstaldet i dybstrøelse, dog med en mindre del i senge. Produktionsarealet udgør samlet 1650 m² nettoareal til kreaturer. Alle stalde er indrettet som sengestald med spalter eller med dybstrøelse.

I stald 2 er der i tilladt drift tilladt at have kalve under 6 mdr og et antal kvier over 6 mdr. på stald hele året. Således kan alle 413 m² produktionsareal således anvendes året rundt. I forbindelse med de ansøgte ændringer tømmes hele stald 2 for dyr om sommeren, med undtagelse af et mindre areal på 72 m² der anvendes til tyrekalve hele året. I princippet udvides produktionsarealet i stald 2, men i relation til forurening fra stalden med ammoniak, lugt, fluer mm. reduceres påvirkningen på omgivelserne markant, og derfor er det vurderet at udvidelsen med 72 m² ikke vil medføre en øget påvirkningen indenfor 50 m grænsen til byzonen.

I stald 1 er det udelukkende sengestaldsarealet syd for staldgangen der anvendes til helårsopstaldning. Alle øvrige arealer er tømt for dyr minimum 5 mdr om året.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at fradrage arealet af fodergangene og arealet mellem nakkebøjlerne.

Nedenstående skema viser produktionsarealet. For mere detaljeret udregning og skitse over indretning se appendix 1.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Areal ansøgt (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Stald 1	Alle Kvæg			
	Sengestald med spalter	667	667	667
	Dybstrøelse	498	198	71
Stald 2	Alle kvæg	485	413	413
	Dybstrøelse			

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholderen er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholder tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Dybstrøelsen bliver ved udmugning placeret på møddingspladsen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 2430 m³. Det vurderes ud fra normtal 2023, at der under normale forhold produceres ca. 1000 m³ gylle på ejendommen hertil kommer overfladevand fra ensilagepladsen og møddingspladsen på ca. 1800 m³, og der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i ca. 150 kvier i sengestald.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Ændringerne på ejendommen sker med henblik på at anvende ejendommen som kviehotel og vinteropstaldning af ammekreaturer. Der er en mindre udvidelse i forbindelse med tilladelsen, men den erhvervsmæssige nødvendighed begrænser sig til en, for mange landbrug, almindelig ændring af produktionen som følge af strukturudviklingen af landbrug. I den kontekst er ændringerne erhvervsmæssige nødvendige.

Den lille udvidelse at ensilagepladsen er nødvendig da der mangler plads til ensilage. Området har hidtil været anvendt til ensilage blot uden sider. Det vurderes derfor at pladsen er erhvervsmæssig nødvendig.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der er ingen egentlige anlægsarbejder i forbindelse med tilladelsen og udvidelsen med dybstrøelsesareal. Bygningen der udvides i er eksisterende og er etableret med fast gulv. Det eneste anlægsarbejde er etablering af en pumpeump i de nye dybstrøelsesarealer. Herfra pumpes evt. vand ind i gyllekanalerne.

Der er etableret en ensilageplads som ønskes lovliggjort. Ensilagepladsen etableres med sider og omkring pladsen er etableret en opkant/randområde i tilfælde af at siderne er utætte, så evt vand opsamles og ledes til overfladevandbrønden hvorfra det ledes pumpes til gyllesystem.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Af husdyrbrugloven fremgår det, at hvis et husdyrbrug er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, så skal husdyrbrugenes godkendes samlet.

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	23 m	Dybbøl	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	4467	Erhvervsområde vest for Nybøl	50 m
Nabobeboelse	28 m		50 m

Både i forhold til byzone og i forhold til nærmeste nabobeboelse gælder at der ikke sker en øget forurening fra de nærmeste stalde og i øvrigt fra hele anlægget. Ændringerne på anlægget med et markant fald i lugt fra anlægget og ligeledes en reduktion i ammoniakemissionerne.

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	1363	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	1618	50 m	Ja	
Vandløb	1633	100 m	Ja	
Dræn	➤ 15	15 m	Ja	Ingen kendte indenfor bygningsparcellen
Sø	146	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	6	15 m	Nej	Ensilageplads
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	21	15 m		
Naboskel	7	30 m	Nej	Ensilageplads

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Dispensation for afstandskrav til skel og vej

Der søges dispensation for afstandskrav til vej og til skel i forhold til den nye ensilageplads. Pladsen etableres som en naturlig forlængelse af eksisterende plads og der har tidligere henlagt ensilage på området. Det vurderes ikke at pladsen medfører en væsentlig påvirkning af oversigtsforholdene på vejen og pladsen ligger i samme afstand til skel som de øvrige ensilagepladser, og derfor vurderes der heller ikke at være en påvirkning i forhold til skel. Det er uhensigtsmæssigt at sprede placeringen af ensilagepladser rundt på anlægget, da en spredning vil medføre øget kørsel og dermed støj fra anlægget. Det er derfor vurderet at der ikke er rimelige alternative placeringer af den ansøgte ensilageplads og at kommunen derfor kan give dispensation for afstand til skel og vej.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	5459	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	997	Overdrev	Ja (mindst 10 m)

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber	x	
Uforstyrrede landskaber		x
Større sammenhængende landskaber		x
Værdifulde Geologiske områder		x
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder		
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x

Lavbundsareal		X
Kirkebyggelinjer		X
Skovbyggelinjer		X
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Klitfredning		X
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		X

Der sker ingen ændringer på anlægget der påvirker landskabet.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 1481 kg N/år, hvilket er et fald på 111 kg N/år i forhold til den tilladte drift og et fald på 5 kg N/år i forhold til 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens

afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 5,5 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,1	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 1km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 0,1	Op til 0,0	Nærmeste kategori 3 natur ligger øst for ejendommen i form af hede. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,1 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Øvrig §3 natur		Op til 0,3	Op til 0,0	Depositionen ligger under afskæringskriterierne for kat. 3 natur.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X

Markfirben	X
Stor vandsalamander	X
Spidssnudet frø	X
Arter af flagermus	X
Ulv	X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø som er potentielt levested for bilag IV-arter (f.eks. stor vandsalamander og spidssnudet frø) ligger i en afstand af ca. 150 m syd for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 0,3 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

For de øvrige arter gælder at der ingen aktuelle registreringer er af arterne i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Ammoniakemissionen fra anlægget medfører en deposition omkring anlægget der overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen og jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, betyder det at ammoniakemissionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.

Ligeledes gælder at det at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor er tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen forenelig med den produktion der er på anlægget og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	3962	16614	3962	16614
Ansøgt drift	1696	7111	1696	7111
Forskel	-2266	-9503	-2266	-9503

Som angivet i tabellen falder lugten fra produktionen i forbindelse med tilladelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Palmose 7 (enkelt bolig)	0	FMK	41	515	Ja
Smøl 24 (samlet bebyggelse)	0	FMK	73	3730	Ja
Dybbøl (byzone)	0	FMK	130	68	Nej*

* En allerede tilladt produktion kan have en lugt emission som betyder at lugtgenekriterierne til en af kategorierne ikke overholdes. Det gælder dog at såfremt afstanden til bebyggelsen er over 50 % af geneafstanden, så kan kommunen dispensere for geneafstandskravet, såfremt der ikke sker en øget påvirkning. I dette tilfælde gælder at afstanden til byzone ikke er overholdt, men afstanden er over 50 % af geneafstanden og dispensationen er derfor mulig. Dispensationen for afstandskravet til byzone søges hermed.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor kumulationsafstandene.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger. Derfor indgår Kisbækvej 2 ikke i vurdering af, om der ligger enkeltboliger inden for de beregnede geneafstande.

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjkloder

Der kan forekomme støjkloder fra:

- Foderanlæg
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjkloder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der blandes foder en gang dagligt á ca. 0,5 time. Der blandes hovedsageligt i perioden 8-15. Blanding forgår på pladsen ved ensilagesiloerne. I forhold til de nærmeste naboer er der andre bygninger og læhegn som skærmer for evt. støj i forbindelse med blanding af foder.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkloder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Det forventes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning ved foderindlevering.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med ophold i staldene og om natten er der vågebelysningen. Belysningen dæmpes om natten til 25 lux.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Det ansøgte projekt vil ikke medføre mere belysning end i nudriften. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne væsentligt.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Der vil blive anvendt smøremidler og evt. bekæmpelse ved vanding af dybstrøelse såfremt der konstateres fluegener. Generelt er langt de fleste stalde tomme om sommeren.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra strøelse og fodertilberedning.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Transport

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af tilskudsfoder	12	12
Ensilage	120	120
Halm	15	30
Afhentning af slagtedyr	12	12
Flytning af kvier	12	12
Afhentning af døde dyr	6	6
Dybstrøelse	70	150
Udbringning husdyrgødning - gylle	112	112
Olie	6	6
Affald	6	6
	371	466

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen med direkte adgang til den offentlige vej Femvej eller Nørballe. Langs med vejene findes der andre beboelser, og der er ingen beboelser umiddelbart ved ejendommens udkørsler. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en ingen stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt. Udkørslen til Femvej er ejendommens primære transportvej.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: *"Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."*

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og der kun sker en mindre stigning i antal transporter, vil transporter til og fra ejendommen ikke medføre væsentligt øgede gener for de omkringboende.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år
- Logbog for flydelag på gyllebeholderne
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på anlægget.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er en olietank på anlægget. Olietanken er placeret på fast gulv uden afløb.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Sønderborg Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagingsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Fast affald:						
Tom emballage (Pap)	Container	Egen		100 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage (papir)	Container	Egen		100 kg		
Tom emballage (plast)	Container	Aftale om erhvervsaffald		500 kg		
Bigbags af PE-plast	Container	Aftale om erhvervaffald		200 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Kommunal ordning	Kommunal modtagestation	50	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	100 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Kasse	Egen		Varierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads mellem stald 1 og stald 2.

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Der er ingen pesticider på ejendommen.

Oliekemikalier

Der er en olietank på anlægget. Olietanken er placeret på fast gulv uden afløb.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	100 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra beboelse	200 m ³	Off kloak	Delvis

Beskrivelse af spildevandstilledning

100 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand afledes til offentlig kloak.

Tagvandet afledes til hoveddræn og ledes direkte til havet.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	20.000 kwh	20.000 kwh
Dieselolie	10.000 l	10.000 l

Elforbruget i kostalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr.

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudirft	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	2000 m ³	2000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	100 m ³	100 m ³

Forbruget er beregnet ud fra normtal 2015 og i ansøgt ud fra en forventning til forbruget.

Bedriften forsynes med vand fra offentlig vand. Der forventes en ingen stigning i vandforbruget i forbindelse med tilladelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der hjemmeavlet grovfoder. Foderet blandes i fodervogn og udfodres 1 gang om dagen. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

B.9 Valg af BAT

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	1176	305	1480

Faktisk emission Kg N/år	1176	305	1480
Forskel Kg N/år			0
BAT krav overholdt			Ja

BAT niveauet er overholdt.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det forventes, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Produktionen medfører derfor ingen grænseoverskridende virkninger

Appendix 1

Stald 1

Eksisterende del

Nord for staldgang

Sengebåse 5,9 x 40

= 236

Fradrag nakkebom 1,1 x 40

= 44

I alt

= 192 m²

Dybstrøelsesafsnit (kun nudrift og 8 års)

12 x 5,9

= 71 m²

Syd for staldgang

Sengebåse 13,4 x 54

= 724

Fradrag

Nakkebom lille række 12 x 0,7

= 8

Nakkebom dobbelt række 37 x 1,7

= 63

Nakkebom række syd 28 x 1,2

= 34

Malkestald 16 x 5,6

= 90

Service 13,4 x 4

= 54

I alt

= 475 m²

Dybstrøelsesareal 9,5 x 13,4

= 127 m²

Nye dybstrøelsesarealer

Nord for staldgang 5,9 x 25,8

= 152 m²

Syd for staldgang 13,4 x 25,8 – 127 (eksis)

= 219 m²

Stald 2

Dybstrøelse

8,6 x 48

= 413 m²

Dybstrøelse

6 x 12

= 72 m²